

جمهوری اسلامی ایران
مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان

بیت

شماره: ۸۸/ف/۲۵۴
تاریخ: ۱۳۸۸/۱۰/۲۷
پست: صلوات

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه چهارصد و پنجاه و هفتم مجمع شورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۹ مشتمل بر ادامه بررسی لایحه مجازات اسلامی ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور، ادامه رسیدگی به لایحه مجازات اسلامی.

ماده ۴۵۰: دیه مقدر، مال معینی است که در شرع مقدس ...

﴿اللهم﴾ تذکر این مطلب مناسب است که طبق فرمایش حضرت امام خمینی «ره» دیه در مورد شخص حر می باشد ایشان می فرماید: «هی المال الواجب بالجنایه علی الحر فی النفس او مادونها ...» (تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۵۲۵ ابتدای کتاب الدیات) و بسیار بجاست به نحوی این قید در تعریف گنجانده شود.

ماده ۴۵۱: ارش، دیه غیر مقدر است که ...

﴿اللهم﴾ ۱- مستفاد از مجموع مسئله ۴ تحریر الوسیله (ج ۲، ص ۵۶۴، المقصد الثانی فی الجنایه علی المنافع، الثامن: فی ذهاب الصوت) و مسأله ۹ تحریر الوسیله (ج ۲، ص ۵۶۷، المقصد الثالث: فی الشجاج و الجراح، هنا مسائل ... مسئله ۹) آن است که در ارش ابتدا شخص حر را ملوک فرض نموده و تفاوت قیمت بین شخص صحیح و شخص معیب و محنی علیه را حساب نموده و نسبت تفاوت بین آن دو را به کل قیمت شخص ملوک صحیح حساب کرده و به همین نسبت را از دیه نفس حر بعنوان ارش اخذ می نمائیم بنابراین تعریف مذکور در این ماده برای ارش مخالف فرمایش حضرت امام خمینی «ره» در تحریر الوسیله می باشد.

۲- تف ارش در ماده مذکور شامل مواردی که جنایت موجب نقص عضو در محنی علیه نمی شود - مانند قطع انگشت زائد- نیز می گردد و حال آن که مستفاد از ذیل مسأله ۴ و مسأله ۹ متقدم آن است که در این گونه حکومت قاضی به تصالح یا تعزیر بر طرف کننده نزاع می باشد.

ماده ۴۵۲: در جنایت شبه عمد، خطای محض و ...

﴿اللهم﴾ اگر مراد از عدم امکان در عبارت «... جایز یا ممکن نیست» عدم امکان استیفاء بالتساوی در خارج می باشد مقابله میان جائز و ممکن صحیح نمی باشد زیرا بر اساس نظر حضرت امام خمینی «ره» (تحریر الوسیله، ج ۲ / ۵۱۴، مسئله ۹ از مسائل القسم الثانی: فی قصاص ما دون النفس) عدم امکان استیفاء قسمی از اقسام عدم جواز می باشد نه اینکه در مقابل آن باشد. و اگر مراد از عدم امکان، عدم امکان تکوینی قصاص می باشد اطلاق حکم به پرداخت دیه مخالف فرمایش حضرت امام خمینی «ره» (تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۵۱۲ و ۵۱۱، مسئله ۲۵ و ۲۱ از مسائل القول فی کیفیه الاستیفاء) است. توضیح اینکه در این جلسه تا پایان ماده ۴۵۵ بررسی شد.

دوام توفیقات حضرت عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سید حسن طاهری خرم آبادی

رئیس مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان